

Briselē, **XXX**.
[...](2019) **XXX** draft

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**Paziņojums par konfidencialās informācijas aizsardzību saistībā ar ES konkurences
tiesību privāttiesisko izpildi valstu tiesās**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Paziņojums par konfidencialās informācijas aizsardzību saistībā ar ES konkurences tiesību privāttiesisko izpildi valstu tiesās

I. Paziņojuma darbības joma un mērķis

1. Piekļuve pierādījumiem ir svarīgs elements saistībā ar to tiesību īstenošanu, kas fiziskām personām ir valsts tiesā notiekošā civilprocesā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 101. vai 102. pantu. Atklājot pierādījumus, valstu tiesas pilda nozīmīgu lomu informācijas asimetrijas novēršanā starp prasītājiem un atbildētājiem.
2. ES konkurences tiesību privāttiesiskā izpilde var izpausties dažādos veidos, piemēram:
  - (i) atzīšanas prasībās, kas ir prasības, kurās prasītāji lūdz tiesu atzīt, ka atbildētājs ir pārkāpis ES konkurences tiesības un ka tiem ar šo pārkāpumu ir nodarīts kaitējums. Šādos gadījumos nodarītā kaitējuma apmēru valsts tiesas kvantificē atsevišķi vēlākā tiesvedībā;
  - (ii) prasībās par pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļu noteikšanu, kas ir prasības nolūkā izbeigt ES konkurences tiesībām neatbilstošo rīcību;
  - (iii) zaudējumu atlīdzināšanas prasībās, kas ir prasības, kurās prasītāji pieprasa atlīdzību par kaitējumu, ko uzņēmums vai uzņēmumu apvienība ir radījuši, pārkāpdami ES konkurences tiesības. Zaudējumu atlīdzināšanas prasības var būt secīgas vai savrupas prasības. Secīgās prasības ir civilprasības, ko ceļ pēc tam, kad Eiropas Komisija ("Komisija") vai valsts konkurences iestāde ir konstatējusi pārkāpumu. Savrupās prasības ir civilprasības, kas neizriet no iepriekšēja konkurences iestādes konstatējuma, ka ir pārkāptas konkurences tiesības. Šādā gadījumā tiesa vispirms izvērtēs, vai ir pārkāptas konkurences tiesības, un tikai pēc tam novērtēs, vai prasītājam ir nodarīts kaitējums, kā arī noteiks šā kaitējuma apmēru un liks to atlīdzināt.
3. Prasībās par ES konkurences tiesību privāttiesisko izpildi valsts tiesas bieži saņem lūgumus izpaust pierādījumus, kas satur konfidencialu informāciju. Tas jo īpaši attiecas uz zaudējumu atlīdzināšanas prasībām.
4. Zaudējumu atlīdzināšanas prasībās valstu tiesām būtu jāspēj pēc puses lūguma izprasīt konkrētus pierādījumus vai pierādījumu kategorijas, pienācīgi ievērojot izprasīšanas pasākumu nepieciešamību un samērīgumu¹. Šajā nolūkā valstu tiesu rīcībā būtu jābūt pasākumu kopumam, ar ko aizsargāt konfidencialu informāciju tā, ka netiek kavēta efektīva tiesu pieejamība pusēm un tiesību uz pilnīgu atlīdzinājumu īstenošana. Vienlaikus valstu tiesām būtu jāievēro aizsardzības pasākumi, kas ir nepieciešami, lai aizsargātu pierādījumus, kuri satur konfidencialu informāciju².
5. Šā paziņojuma vispārīgais mērķis ir palīdzēt valstu tiesām gadījumos, kad tām tiek iesniegti konfidencialas informācijas izprasīšanas lūgumi tiesvedībā par ES

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/104/ES (2014. gada 26. novembris) par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem (OV L 349, 5.12.2014., 1. lpp.) ("Zaudējumu atlīdzināšanas direktīva"), 5. panta 1., 2. un 3. punkts.

² Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 18. apsvērumu un 5. panta 4. punktu.

konkurences tiesību aktu privāttiesisko izpildi, jo īpaši prasībās par zaudējumu atlīdzināšanu³. Paziņojuma konkrētais mērķis ir palīdzēt valstu tiesām izvēlēties efektīvus aizsardzības pasākumus, ņemot vērā lietas konkrētos apstākļus, konfidencialās informācijas veidu un sensitivitātes līmeni, kā arī citus būtiskus apsvērumus, kas izklāstīti turpmāk III nodaļā. Šos pasākumus var izmantot tiktāl, ciktāl tie ir pieejami un saderīgi ar valsts procesuālajiem noteikumiem, tostarp ES un valstu tiesībās atzītajām tiesībām uz taisnīgu tiesu un tiesībām uz aizstāvību.

6. Šis paziņojums ir ideju un norāžu avots un nav saistošs valstu tiesām, un neietekmē ne esošos ES tiesību aktu noteikumus, ne dalībvalstu tiesību aktus. Ar šo paziņojumu netiek grozīti vai mainīti dažādajās dalībvalstīs civilprocesā piemērojamie procesuālie noteikumi. Attiecīgi valstu tiesām nav pienākums ievērot šo paziņojumu. Šis paziņojums arī neskar ES tiesu judikatūru.
7. Turklāt nekas no šajā paziņojumā minētā nebūtu interpretējams kā atļauja izprasīt pierādījumus, ko aizsargā advokāta un klienta saziņas konfidencialitāte, proti, princips, ka juridiskā pārstāvja un tā klienta savstarpējā saziņa ir konfidenciala⁴. Šis paziņojums neaptver un neskar noteikumus un praksi attiecībā uz publisku piekļuvi Eiropas iestāžu dokumentiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001⁵ un personas datu apstrādi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2018/1725 un Regulu (ES) 2016/679⁶.
8. Visbeidzot, šajā paziņojumā tiek tālāk attīstīti daži aspekti, kas skatīti paziņojumā par Komisijas un valstu tiesu sadarbību⁷. Šajā paziņojumā ir ņemti vērā un pilnībā ievēroti arī attiecīgie Komerccnoslēpumu direktīvas aspekti⁸.

³ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 2. panta 1) punktā “konkurences tiesību aktu pārkāpums” ir definēts kā LESD 101. vai 102. panta vai valsts konkurences tiesību aktu pārkāpums. Direktīvas 2. panta 3) punktā “valsts konkurences tiesību akti” ir definēti kā valstu tiesību aktu noteikumi, kuru galvenais mērķis ir tāds pats kā LESD 101. un 102. pantam un kurus piemēro vienā un tajā pašā lietā paralēli Savienības konkurences tiesību aktiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 3. panta 1. punktu, neietverot valsts tiesību aktus, ar ko nosaka kriminālsodus fiziskām personām, izņemot, ja šādi kriminālsodi ir līdzekļi, ar kuriem tiek izpildīti konkurences noteikumi, kas attiecas uz uzņēmumiem.

⁴ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 5. panta 6. punkts; sk. arī Tiesas spriedumus lietā *AM & S Europe* / Komisija, C-155/79, EU:C:1982:157, un *Akzo Nobel Chemicals* un *Akros Chemicals* / Komisija, C-550/07 P, EU:C:2010:512.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.). “Šīs regulas mērķis ir pēc iespējas pilnīgāk nodrošināt sabiedrības tiesības piekļūt dokumentiem ..” (4. apsvērums). Regula par piekļuvi dokumentiem attiecas uz pārskatāmību, un tās nolūks ir ļaut plašākai sabiedrībai iepazīties ar informāciju. Vispārējā tiesa nesen ir skaidrojusi, ka “.. Regulas Nr. 1049/2001 mērķis ir piešķirt vispārējas publiskas pieejas tiesības iestāžu dokumentiem, nevis paredzēt noteikumus, kuru mērķis ir aizsargāt īpašas intereses, kas varētu būt kādai personai attiecībā uz pieeju kādam no šiem dokumentiem” (sk. lietu *Unión de Almacenistas de Hierros de España* / Komisija, T-623/13, ECLI:EU:T:2015:268, 86. punkts). Tādējādi ar šo regulu netiek apmierinātas konkrētas vajadzības, kādas ir prasītājiem par ES konkurences tiesību pārkāpumu rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu. Šie prasītāji var pilnībā atsaukties uz valsts noteikumiem, ar ko transponēti Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 5. un 6. pants.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (“Vispārīgā datu aizsardzības regula”) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁷ Komisijas paziņojums par Komisijas un ES dalībvalstu tiesu sadarbību EK līguma 81. un 82. panta piemērošanā (OV C 101, 27.4.2004., 54. lpp.), ievērojot grozījumus ar Komisijas paziņojumu “Grozījumi Komisijas paziņojumā par sadarbību starp Komisiju un ES dalībvalstu tiesām EKL 81. un 82. panta piemērošanā” (OV C 256, 5.8.2015., 5. lpp.) (“Paziņojums par sadarbību ar valstu tiesām”).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/943 (2016. gada 8. jūnijs) par zinātnības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (OV L 157, 15.6.2016., 1.–18. lpp.).

II. Konfidencialu informāciju saturošu pierādījumu izprasīšana valstu tiesās

A. Būtiski apsvērumi par pierādījumu izprasīšanu

9. ES konkurences tiesību privāttiesiskās izpildes kontekstā tas, cik efektīvi puses spēs izmantot savas tiesības, bieži vien ir atkarīgs no to iespējas piekļūt pierādījumiem, kas ir nepieciešami, lai pamatotu to prasījumus vai attiecīgi iebildumus.
10. No prasītāju viedokļa šāda piekļuve pierādījumiem cita starpā ir nepieciešama, lai pierādītu pārkāpumu savrupā prasībā, pierādītu cēloņsakarību starp pārkāpumu un iespējamo kaitējumu, un, ja tāda ir, arī šā kaitējuma apmēru. Tomēr šie pierādījumi ne vienmēr ir tās puses rīcībā, kurai ir pierādīšanas pienākums, vai arī šī puse nevar tiem piekļūt.
11. Piemēram, prasītājiem secīgajās prasībās par zaudējumu atlīdzināšanu var nākties lūgt piekļuvi pierādījumiem, lai pierādītu nodarītā kaitējuma esību vai apmēru, jo nepieciešamie pierādījumi bieži vien atrodas pie atbildētāja. No otras puses, ja, piemēram, atbildētājs apgalvo, ka prasītājs pārkāpuma izraisīto pārmaksu ir pārnēsis uz saviem klientiem (tā dēvētā “atsaukšanās uz pārņemšanu aizstāvības ietvaros”), atbildētājs var pieprasīt piekļuvi pierādījumiem, kas ir prasītāja vai trešo personu rīcībā⁹.
12. Vairākumā gadījumu prasītie pierādījumi būs kādas puses rīcībā. Dažos gadījumos nepieciešamie pierādījumi (piem., nolūkā konstatēt pārkāpumu vai noteikt tā ilgumu), būs dokumentos, kas iesniegti konkurences iestādei vai ko atbildētājs ieguvis no minētās iestādes, izmantojot piekļuvi konkurences iestādes lietas materiāliem (piem., jau pastāvošiem dokumentiem, atbildēm uz informācijas pieprasījumiem). Citos gadījumos atbildētāja vai prasītāja rīcībā var būt papildu pierādījumi, kuri ir būtiski zaudējumu atlīdzināšanas prasības kontekstā (piem., kaitējuma kvantificēšanai, cēloņsakarības konstatēšanai, pārmaksās iespējamās pārņemšanas aplēšanai), taču nebija iekļauti konkurences iestādes lietas materiālos. Tas jo īpaši attiecas uz informāciju par konkrētiem klientiem noteiktām cenām, peļņas normām, ieņēmumiem vai citiem datiem kā, piemēram, pircēju cenu noteikšanas prakse.
13. Pierādījumus no civilprocesa pusēm vai trešām personām var izprasīt, ja tās ir informācijas turētāji, proti, ja pierādījumi ir to kontrolē. Kontroles jēdziens nenozīmē, ka dokumentiem fiziski ir jāatrodas informācijas turētāja valdījumā. Piemēram, ja pierādījumi atrodas atbildētāja meitasuzņēmumam piederošā cietajā diskā, uzskata, ka šie pierādījumi atrodas atbildētāja kontrolē¹⁰.
14. Pēc vienas puses lūguma valstu tiesas var nolemt izprasīt šos pierādījumus no otras puses vai trešās personas. Rezerves pieeja ir, ka gadījumos, kad civilprocesa puses vai cita trešā persona pamatoti nevar iesniegt identificētos pierādījumus un lūgums attiecas uz dokumentu, kas ir Komisijas vai attiecīgās valsts konkurences iestādes lietas materiālos, valsts tiesa minēto rīkojumu var adresēt tām¹¹. Tas iespējams,

⁹ Komisijas paziņojums par kaitējuma apmēra noteikšanu zaudējumu atlīdzināšanas prasībās par konkurences noteikumu pārkāpumiem (OV C 167, 13.6.2013., 19. lpp.) un Praktiskā rokasgrāmata par kaitējuma apmēra noteikšanu zaudējumu atlīdzināšanas prasībās saistībā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. panta pārkāpumiem (11.6.2013.). Sk. arī Pamatnostādnes valstu tiesām par to, kā aplēst daļu, kura no kartelu radītās pārmaksas ir pārnēsta uz netiešajiem pircējiem un galapatērētājiem (*piezīme: vēl nav publicētas*).

¹⁰ Attiecībā uz uzņēmuma jēdzienu privāttiesiskās izpildes kontekstā sk. lietu *Vantaan kaupunki / Skanska Industrial Solutions Oy* u. c., C-724/17, EU:C:2019:204, 47. punktu.

¹¹ Sk. Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktu attiecībā uz Savienības un dalībvalstu lojālas sadarbības principu un Regulas (EK) Nr. 1/2003 15. panta 1. punktu attiecībā uz informācijas pieprasīšanu no Komisijas, kā arī Tiesas rīkojumu *Zwartveld*, C-2/88, EU:C:1990:315, 22. punktu. Sk. arī Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas

piemēram, tad, ja attiecīgā puse nevar atrast konkrētu dokumentu (piem., ja datne ir bojāta, telpās ir noticis ugunsgrēks un vecie lietas materiāli papīra formā ir gājuši bojā).

15. Konkrētāk, Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt prasītājiem un atbildētājiem tiesības izprasīt pierādījumus, kuri ir būtiski to prasījumam vai iebildumiem, ja ir izpildīti turpmāk uzskaitītie nosacījumi¹².
16. Pirmkārt, valstu tiesām ir jānosaka, vai prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu ir ticams un vai izprasīšanas lūgums skar būtiskus pierādījumus un ir samērīgs¹³. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvā ir noteikts, ka, vērtējot samērīgumu, ir jāapsver pierādījumu izprasīšanas apjoms un izmaksas, īpaši attiecīgajām trešām personām, tostarp, lai novērstu vispārēju informācijas meklēšanu, par ko maz ticams, ka tā ir būtiska procedūrā iesaistītajām pusēm. Ļoti plaši vai vispārēji izprasīšanas lūgumi, visticamāk, neatbilstu šīm prasībām¹⁴.
17. Otrkārt, izprasīšanas lūgumos konkrētus pierādījumus vai attiecīgas pierādījumu kategorijas norāda “tik precīzi un tik šauri, cik iespējams” uz pamatoti pieejamo faktu pamata¹⁵. Pierādījumu kategorijas var identificēt pēc tādām pamatelementu kopīgajām iezīmēm kā to dokumentu raksturs, priekšmets vai saturs, kuru izprasīšana tiek lūgta, laiks, kurā tie sagatavoti, vai citiem kritērijiem. Piemēram, lūgums par konkrētas pierādījumu kategorijas izprasīšanu varētu attiekties uz produkta Y noieta datiem, ar ko laikposmā no 2000. līdz 2005. gadam ir apmainījušies uzņēmumi A un B.
18. Treškārt, attiecībā uz Komisijas vai valsts konkurences iestādes lietas materiālos iekļautās informācijas izpaušanu Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvā ir noteikts, ka, vērtējot izprasīšanas lūguma samērīgumu, valsts tiesai cita starpā ir jāapsver, vai “lūgums ir konkrēti formulēts attiecībā uz to dokumentu raksturu, priekšmetu vai saturu, kuri iesniegti konkurences iestādei vai atrodas šādas konkurences iestādes lietas materiālos, nevis iesniegts kā vispārīgi formulēts pieteikums saistībā ar dokumentiem, kuri iesniegti konkurences iestādei”¹⁶. Tomēr attiecībā uz šiem dokumentu veidiem ir jāatgādina, ka Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvā ir paredzēts, ka nekādā gadījumā nevar tik izpaustas iecietības programmas ietvaros sniegtās liecības un izlīguma iesniegumi (tā dēvētie “melnā saraksta dokumenti”)¹⁷. Turklāt, ja Komisija vai valsts konkurences iestāde vēl nav slēgusi savu procedūru, valsts tiesa nevar izprasīt informāciju, kuru kāda fiziskā vai juridiskā persona sagatavojusi speciāli konkurences iestādes procedūras vajadzībām, informāciju, kuru konkurences iestāde ir sagatavojusi un nosūtījusi pusēm savas procedūras ietvaros, un izlīguma iesniegumus, kas ir atsaukti (tā dēvētos “pelēkā saraksta dokumentus”)¹⁸.

---

6. panta 10. punktu, kurā noteikts, ka izprasīšana no konkurences iestādes ir galējais līdzeklis (“Dalībvalstis nodrošina, ka valstu tiesas pieprasa no konkurences iestādes pierādījumus, kas ietverti tās lietas materiālos, tikai tad, ja neviena puse vai trešā persona reāli nav spējīga sniegt prasīto pierādījumu.”).

¹² Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 15. apsvērumu un 5. panta 1. punktu.

¹³ Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 5. panta 1. un 3. punktu; sk. arī Komisijas 2017. gada 27. janvāra apsvērumus Apvienotās Karalistes Augstajai tiesai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 15. panta 3. punktu lietā *EURIBOR*, 24. punkts, pieejami vietnē http://ec.europa.eu/competition/court/antitrust_amicus_curiae.html.

¹⁴ Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 23. apsvērumu attiecībā uz samērīguma principu un to, kā nepieļaut “informācijas makšķerēšanu”, proti, nekonkretizētu vai pārlieku plašu tādas informācijas meklēšanu, par kuru maz ticams, ka tā ir būtiska procedūrā iesaistītajām pusēm.

¹⁵ Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 16. apsvērumu un 5. panta 2. punktu.

¹⁶ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 6. panta 4. punkta a) apakšpunkts.

¹⁷ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 6. panta 6. punkts.

¹⁸ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 6. panta 5. punkts.

B. Konfidencialas informācijas izpaušana

19. ES konkurences tiesību privāttiesiskās izpildes procesos valstu tiesām ir jānodrošina prasītāju un atbildētāju tiesību efektīva īstenošana, ļaujot piekļūt nepieciešamajai informācijai nolūkā pamatot to prasījumus (ja ir ievēroti informācijas izprasīšanas nosacījumi) un vienlaikus aizsargājot tās puses vai trešās personas intereses, kuras konfidencialā informācija tiek izprasīta.
20. Turklāt valsts procesu kontekstā fakts, ka informācija ir konfidenciala, nav absolūts šķērslis tās izprasīšanai¹⁹. Tas attiecas arī uz komercnoslēpumu izpaušanu Komercnoslēpumu direktīvas²⁰ kontekstā.
21. Tomēr, izpaužot konfidencialu informāciju, šī informācija, ciktāl tas iespējams, ir jāaizsargā. Komercnoslēpumu un citas konfidencialas informācijas aizsardzība ir vispārējs Savienības tiesību princips²¹.
22. Komercnoslēpuma jēdziens ES izpratnē privāttiesiskās izpildes kontekstā ir noteikts Komercnoslēpumu direktīvā. Komercnoslēpumu direktīvas 2. panta 1) punktā komercnoslēpums ir definēts kā informācija, kas atbilst visām turpmāk minētajām prasībām:
  - (i) tā ir slepena tajā nozīmē, ka tā nav (kā veselums vai precīzs tās komponentu izkārtojums un salikums) vispārzināma vai pieejama gatavā veidā personām aprindās, kuras parasti izmanto minēto informācijas veidu;
  - (ii) tai ir komerciāla vērtība tādēļ, ka tā ir slepena, un
  - (iii) tā attiecīgajos apstākļos ir bijusi pakļauta samērīgiem slepenības uzturēšanas pasākumiem, ko veic persona, kura likumīgi kontrolē informāciju.
23. Minētajai definīcijai atbilstīgi komercnoslēpumi pēc būtības ir uzskatāmi par konfidencialu informāciju. Tomēr par konfidencialu var tikt uzskatīta arī cita veida informācija.
24. To, kas uzskatāms par konfidencialu informāciju, var vērtēt katrā gadījumā atsevišķi. Piemēram, administratīvā procesa dalībnieki var būt iesnieguši konfidencialitātes pieprasījumus attiecībā pret citiem administratīvā procesa dalībniekiem, bet var neprasīt tādu pašu konfidencialitāti attiecībā pret pusēm, kas lūdz atklāt pierādījumus civilprocesā valsts tiesā. Tas attiecas arī uz trešām personām, no kurām Komisija varētu būt ieguvusi informāciju administratīvajā procesā.
25. Turklāt valstu tiesām ir jāņem vērā valstu noteikumi vai attiecīgā valstu judikatūra, kurā definēts, kas ir konfidenciala informācija. Tādēļ šajā paziņojumā netiek sniegta konfidencialas informācijas definīcija, kas būtu piemērojama ES konkurences tiesību privāttiesiskajā izpildē valstu tiesās. Tomēr idejas var smelties Savienības tiesu

¹⁹ Lieta T-353/94, *Postbank*, EU:T:1996:119, 66. un 89. punkts; iedvesmai skatīt arī iepriekš minētā Paziņojuma par sadarbību ar valstu tiesām 24. punktu un Komisijas paziņojumu par noteikumiem attiecībā uz piekļuvi Komisijas lietas materiāliem, ievērojot EK Līguma 81. un 82. pantu, EEZ līguma 53., 54. un 57. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 (OV C 325, 22.12.2005., 7. lpp.), ar grozījumiem (OV C 144, 23.4.2016., 29. lpp.) ("Paziņojums par piekļuvi lietas materiāliem"), 24. punktu.

²⁰ Sk. Komercnoslēpumu direktīvas 3. un 9. pantu.

²¹ Sk. LESD 339. pantu. Sk. arī lietu C-53/85, *Akzo Chemie* / Komisija, EU:C:1986:256, 28. punktu; lietu C-36/92 P, *SEP* / Komisija, EU:C:1994:205, 37. punktu, un lietu C-15/16, *Baumeister*, EU:C:2018:464, 53. punktu. Konfidencialas informācijas aizsardzība izriet arī no ikvienas personas tiesībām uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pantā paredzēto privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību (OV C 326, 26.10.2012., 391.–407. lpp.) (sk. lietu *Varec S.A.* / Beļģija, C-450/06, EU:C:2008:91, 46.–54. punktu).

praksē²², saskaņā ar kuru par konfidenciālu informāciju tiek atzīti pierādījumi, kas atbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem:

- (i) tā ir zināma tikai ierobežotam personu skaitam,²³ un
- (ii) tās izpaušana varētu nodarīt būtisku kaitējumu personai, kas to sniegusi, vai trešām personām; tas tā parasti ir gadījumos, kad informācijai ir komerciāla, finansiāla vai stratēģiska vērtība. Tādējādi informācijas konfidencialitāte var būt atkarīga no tā, kurām personām tā tiktu izpausta (piem., konkurentam, klientam vai piegādātajam).²⁴ Lai izvērtētu kaitējuma nodarīšanas potenciālu, ir svarīgi ņemt vērā arī to, cik sena ir informācija. Sensitīva informācija par esošām vai turpmākām darbību attiecībām, iekšējie darbīdardarbības plāni un cita uz nākotni vērsta komercinformācija bieži vien (vismaz daļēji) var tikt atzīta par konfidenciālu informāciju. Tomēr pat šāda informācija var zaudēt konfidencialitātes statusu, kad tā “laika ritējuma dēļ ir zaudējusi komerciālo nozīmīgumu”,²⁵ un
- (iii) intereses, kurām varētu kaitēt informācijas izpaušana, ir objektīvi aizsargājamās. Šajā sakarā puses intereses aizsargāt sevi vai savu reputāciju no valsts tiesas izdota rīkojuma par zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar tās piedalīšanos konkurences tiesību pārkāpumā, nav aizsargājamās intereses²⁶.

C. Komisijas un valstu tiesu sadarbība pierādījumu izprasīšanas kontekstā

26. Civilprocesā par LESD 101. un 102. panta piemērošanu valsts tiesa var nolemt lūgt Komisijas atzinumu par jautājumiem, kas skar ES konkurences tiesību aktu piemērošanu, vai nosūtīt tās rīcībā esošu juridisku, ekonomisku vai procesuālu informāciju atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktā paredzētajam lojālas sadarbības principam²⁷. Piemēram, valsts tiesa var pieprasīt Komisijas lietas materiālos esošus dokumentus, ja tos nevar pamatoti sniegt neviena cita (trešā) persona²⁸. Šajā sakarā ir svarīgi atgādināt, ka, kā jau minēts iepriekš, Komisija

²² Lieta *Bank Austria* / Komisija, T-198/03, EU:T:2006:136, 71. punkts; lieta T-474/04 *Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse* / Komisija, EU:T:2007:306, 65. punkts; lieta T-88/09, *Idromacchine* / Komisija, EU:T:2011:641, 45. punkts; lieta T-345/12, *Akzo Nobel and Others* / Komisija, EU:T:2015:50, 65. punkts; un lieta C-162/15 P *Evonik Degussa* / Komisija, ECLI:EU:C:2017:205, 107. punkts.

²³ Tomēr informācija var zaudēt savu konfidencialitāti, tiklīdz tā kļūst “pieejama speciālistu aprindās vai ir izsecināma no publiski pieejamās informācijas”; sk. piemēram, rīkojumu apvienotajās lietās T-134/94 utt., *NMH Stahlwerke* / Komisija, EU:T:1996:85, 40. punktu; rīkojumu lietā T-89/96, *British Steel* / Komisija, EU:T:1997:77, 29. punktu; rīkojumu lietā T-271/03, *Deutsche Telekom* / Komisija, EU:T:2006:163, 64. un 65. punktu; un rīkojumu lietā T-336/07, *Telefónica* / Komisija, EU:T:2008:299, 39., 63. un 64. punktu; sk. arī Paziņojuma par piekļuvi lietas materiāliem 23. punktu.

²⁴ Šis ir būtiski arī trešo personu aizsardzībā pret risku, ka konkurents vai tirdzniecības partneris, kas var īstenot būtisku komerciālo vai ekonomisko spiedienu, liktu lietā represijas. Sk., piem., lietu *BPB Industries and British Gypsum* / Komisija, C-310/93, EU:C:1995:101, 26. un 27. punktu.

²⁵ Informācija, kas bija konfidenciala, bet ir vismaz piecus gadus veca, ir jāuzskata par vēsturisku, izņemot, ja prasītājs pierāda, ka tā joprojām ir svarīgs tā vai trešās personas komerciālā stāvokļa elements; sk. šajā sakarā lietu C-162/15 P *Evonik Degussa* / Komisija, ECLI:EU:C:2017:205, 64. punktu; un lietu C-15/16, *Baumeister*, EU:C:2018:464, 54. punktu. Sk. arī Paziņojuma par piekļuvi lietas materiāliem 23. punktu.

²⁶ Sk. iepriekš minētās lietas *Bank Austria*, 78. punktu, un *Evonik Degussa*, 107.–110. un 117. punktu. Sk. arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu *Gillberg/Zviedrija* [Lielā palāta], Nr. 41723/06, 67. punktu: “Uz 8. pantu nevar atsaukties sūdzībās par reputācijas zaudēšanu, kas bijusi pašas personas rīcības, piemēram, noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, paredzamās sekas”.

²⁷ Regulas (EK) Nr. 1/2003 15. panta 1. punkts; Paziņojums par sadarbību ar valstu tiesām, 21., 27. un 29. punkts; lieta *Postbank*, 65. punkts; sk. arī lietu *Zwartveld*, 21.–22. punktu.

²⁸ Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 6. panta 10. punktu.

nepārsūta melnajā sarakstā vai, ja tās procedūra vēl nav noslēgusies, arī pelēkajā sarakstā iekļautus dokumentus (sk. 18. punktu)²⁹.

27. Turklāt Komisijas palīdzība valstu tiesām nedrīkst kaitēt dienesta noslēpuma garantijām, kādas saskaņā ar LESD 339. pantu un Regulas (EK) Nr. 1/2003 28. pantu ir fiziskām un juridiskām personām³⁰.
28. Ja Komisija uzskata, ka valsts tiesas pieprasītā informācija satur konfidenciālu informāciju, tā pirms attiecīgās informācijas nosūtīšanas vaicās valsts tiesai, vai tā var garantēt konfidencialitātes aizsardzību, un izvērtēs pasākumus, ko šai nolūkā ir noteikusi valsts tiesa. Valsts tiesai būtu jāsniedz nepieciešamās informācijas aizsardzības garantijas personai, kuras konfidencialo informāciju tiek pieprasīts izpaust³¹.
29. Ja Komisija uzskata, ka valsts tiesa var pienācīgi aizsargāt fizisku un juridisku personu tiesības uz konfidencialitātes aizsardzību, tā nosūta pieprasīto informāciju valsts tiesai. Valsts tiesa pēc tam var izpaust informāciju tiesvedībā valsts tiesā, piemērojot Komisijai paziņotos pasākumus informācijas konfidencialitātes aizsardzībai un ņemot vērā piezīmes, ko par šo jautājumu ir sniegusi Komisija.

III. Konfidencialitātes informācijas aizsardzības pasākumi

A. Ievads

30. Šā paziņojuma kā ideju avota un nesaistošu norāžu mērķis ir palīdzēt valstu tiesām saistībā ar konkrētu izprasīšanas lūgumu izvērtēt, kādus pasākumus vajadzētu noteikt pirms konfidencialitātes informācijas atklāšanas.
31. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvā ir minēti daži šādi pasākumi, piemēram, iespēja rediģēt dokumentu konfidencialitātes daļas, rīkot slēgtas tiesas sēdes, ierobežot to personu loku, kurām ir tiesības iepazīties ar pierādījumiem, un dot rīkojumu ekspertiem sagatavot konspektīvus vai citādi nekonfidencialus informācijas kopsavilkumus³². Protams, tas, kādu pasākumu izvēlēties konfidencialitātes informācijas aizsardzībai, izprasot pierādījumus, būs atkarīgs no konkrētajiem valsts procesuālajiem noteikumiem, tostarp no tā, kādā mērā konkrēti pasākumi vispār ir pieejami.
32. Vienu vai vairākus pasākumus, ar ko efektīvi aizsargāt konfidencialitāti izpaušanas procesā, izvēlas pēc konkrētā gadījuma izvērtējuma, kurā ņem vērā vairākus faktorus, cita starpā šādus:
  - (i) izprasāmās informācijas būtība un sensitivitātes līmenis (piem., klientu nosaukumi, cenas, izmaksu struktūra, peļņas norma) un tas, vai piekļuvi informācijai tālab, lai persona, kas lūdz izprasīt informāciju, varētu īstenot savas tiesības, var sniegt konspektīvā vai anonimizētā veidā;

²⁹ Sk. 16.a panta 2. punktu Komisijas Regulā (EK) Nr. 773/2004 (2004. gada 7. aprīlis) par lietas izskatīšanu saskaņā ar EK Līguma 81. un 82. pantu, ko vada Komisija (OV L 123, 27.4.2004., 18. lpp.), ar attiecīgajiem grozījumiem. Sk. arī Paziņojuma par sadarbību ar valstu tiesām 26. punktu attiecībā uz atteikumu pārsūtīt informāciju, pamatojoties uz sevišķi svarīgiem iemesliem saistībā ar nepieciešamību aizsargāt Savienības intereses vai lai izvairītos no iejaukšanās tās darbībā un neatkarībā.

³⁰ Lieta *Postbank*, 90. punkts.

³¹ Paziņojums par sadarbību ar valstu tiesām, 25. punkts. Sk. arī Komisijas 2014. gada 22. decembra atzinumu sakarā ar pieprasījumu saskaņā ar 15. panta 1. punktu Padomes 2002. gada 16. decembra Regulā (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā, lietā *The Secretary of State for Health and others / Servier Laboratories Limited and others*, C(2014) 10264 final, 12. punktu, pieejams vietnē http://ec.europa.eu/competition/court/confidentiality_rings_final_opinion_en.pdf.

³² Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 18. apsvērumu.

- (ii) lūgtās izprasīšanas apmērs (proti, izprasāmo dokumentu daudzuma vai skaita);
  - (iii) to pušu skaits, uz kurām attiecas tiesvedība un izprasīšana. Atsevišķi konfidencialitātes aizsardzības pasākumi var būt efektīvāki nekā citi atkarībā no tā, vai ir vairākas pieprasītāju un/vai izpaudēju puses;
  - (iv) pušu attiecības (piem., vai izpaudēja puse ir tieša konkurente pusei, kas lūdz izprasīšanu³³, vai starp pusēm ir pastāvīgas piegādes attiecības utt.);
  - (v) vai izpaužamās informācijas īpašnieki ir iesaistīti valsts tiesā notiekošajā tiesvedībā kā trešās personas.³⁴ Ir jāņem vērā arī civilprocesa trešo personu tiesības uz to konfidencialās informācijas aizsardzību.³⁵ Izpaudējas puses rīcībā var būt trešo personu dokumenti, kuru saturs var būt konfidencialā attiecībā pret pieprasītāju pusi vai citām procesa pusēm.³⁶
  - (vi) to personu loks, kurām ir atļauts piekļūt informācijai (proti, vai izprasīšanas lūgums ir jāapmierina tikai attiecībā uz ārējiem juridiskajiem pārstāvjiem, vai arī informācijai drīkstētu piekļūt arī lūguma iesniedzēja puse (uzņēmuma pārstāvji));
  - (vii) nejaušas izpaušanas risks;
  - (viii) tiesas iespējas aizsargāt konfidencialo informāciju visā civilprocesa gaitā un arī pēc tā beigām: valsts tiesas, iespējams, secinās, ka konfidencialās informācijas efektīvai aizsardzībai ar vienu pasākumu nebūs gana un procesa gaitā varētu nākties veikt vēl citus pasākumus, un
  - (ix) citi ar izprasīšanu saistīti ierobežojumi vai administratīvais slogs, piemēram, augstākas izmaksas vai papildu administratīvās darbības valsts tiesu sistēmai, izpaudējas puses izmaksas, procesa iespējamā aizkavēšanās.
33. Visbeidzot, efektīvākā(-o) pasākuma(-u) izvēle var būt atkarīga no tā, vai pastāv un ir iespējams piemērot un izpildīt sankcijas par tiesas noteikto konfidencialās informācijas aizsardzības pasākumu neievērošanu vai atteikšanos tos ievērot. Valsts tiesām ir jābūt iespējai piemērot pietiekami atturošas sankcijas par konfidencialās informācijas aizsardzības pienākuma neievērošanu, lai jo īpaši izvairītos no tā, ka puses izmanto konfidencialus dokumentus ārpus procesa, kurā tie tika izpausti³⁷.

³³ Piemēram, ja puses ir tiešie konkurenti, izvēlētajam pasākumam ir jānodrošina, ka informācijas izpaušanas veids neļaus pusēm slepeni vienoties vai neradīs konkurences priekšrocību pusei, kas pieprasa izpaušanu.

³⁴ Izpaudēja puse var arī nebūt informācijas īpašiece. Piemēram, puse var būt piekļuvusi trešo personu informācijai Komisijas vai valsts konkurences iestādes administratīvajā procesā. Tas, ka šī puse ir piekļuvusi informācijai, nepadara to par tās īpašnieci.

³⁵ Sk. jo īpaši Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 5. panta 7. punktu ("Dalībvalstis nodrošina, ka personām, kurām prasa atklāt pierādījumus, tiek nodrošināta iespēja tikt uzklaustītām tās valsts tiesas priekšā, kas izprasa pierādījumus saskaņā ar šo pantu.").

³⁶ Piemēram, saistībā ar dokumentu nekonfidencialajām versijām datu vākšanas procesā, kuras sagatavotas īpaši tam, lai varētu iepazīties ar lietas materiāliem, skatīt Komisijas 2015. gada 29. oktobra atzinumu saskaņā ar 15. panta 1. punktu Padomes 2002. gada 16. decembra Regulā (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā, *Sainsbury's Supermarkets Ltd / Mastercard Incorporated and Others*, (C(2015) 7682 final), 23. punktu, kurā Komisija norādīja, ka šajā posmā nebija nepieciešams paust nostāju par to, vai informācija ir konfidenciala attiecībā uz pārējām pusēm, bet ka trešās personas, kas bija sniegušas informāciju, varētu iebilst pret informācijas atklāšanu prasītājam. Atzinumā tika secināts, ka "... kaut arī Mastercard varētu apmierināt konkrētā noteiktā kārtība, piemēram, konfidencialitātes loks, tā varētu neapmierināt informāciju sniegušās trešās personas". Atzinums ir pieejams vietnē http://ec.europa.eu/competition/court/sainsbury_opinion_en.pdf.

³⁷ Sk., piem., Komerccnoslēpumu direktīvas 16. pantu, kurā paredzēta iespēja piemērot sankcijas ikvienai personai, kura neievēro vai atsakās ievērot pasākumus, kas noteikti, lai tiesvedības gaitā saglabātu komercnoslēpumu konfidencialitāti.

Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 8. pantu valstu tiesām ir jāspēj efektīvi piemērot sankcijas pusēm, trešām personām un to juridiskajiem pārstāvjiem³⁸.

34. Konkrētais sankciju raksturs un tvērums būs atkarīgi no valsts noteikumiem. Atbilstīgi Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvai sankcijas par pierādījumu izprasīšanas rīkojuma neizpildi vai atteikšanos to izpildīt, būtisku pierādījumu iznīcināšanu, ar valsts tiesas izdotu rīkojumu par konfidencialitātes aizsardzību uzliktu pienākumu neizpildi vai atteikšanos tos izpildīt, kā arī pierādījumu izmantošanas ierobežojumu pārkāpšanu ietver iespēju izdarīt nelabvēlīgus secinājumus, piemēram, pieņemt, ka attiecīgais jautājums ir pierādīts, vai pilnībā vai daļēji noraidīt prasījumus un iebildumus, un iespēju piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus³⁹. Ārējiem juridiskajiem padomniekiem vai ekspertiem disciplinārsodus (piem., pilnvaru apturēšanu, naudas sodus) var piemērot arī to profesionālās asociācijas.
35. Tādējādi, izvēloties izprasīšanas pasākumu, var ņākties visaptveroši izvērtēt vairākus faktorus. Lai palīdzētu valstu tiesām veikt šo izvērtējumu, kā arī balstoties uz Komisijas pieredzi administratīvajos un tiesas procesos, šajā paziņojumā ir sniegts pārskats par izplatītākajiem pasākumiem, kurus atkarībā no to pieejamības dalībvalstu procesuālajos noteikumos var izmantot konfidencialitātes aizsardzībai, kā arī par būtiskiem apsvērumiem attiecībā uz to efektivitāti.

B. Konfidencialitātes loki

36. Konfidencialitātes loks ir izpaušanas pasākums, kurā konkrētu kategoriju informāciju, tostarp konfidencialu informāciju, izpaudēja puse dara pieejamu tikai noteiktu kategoriju personām⁴⁰.

B.1. Konfidencialitātes loki kā efektīvs konfidencialitātes aizsardzības līdzeklis

37. Konfidencialitātes loki valstu tiesās var būt efektīvs konfidencialitātes aizsargāšanas pasākums dažādās situācijās.
38. Pirmkārt, konfidencialitātes loki var efektīvi nodrošināt kvantitatīvu datu vai ļoti sensitīvas komerciālas un/vai stratēģiskas informācijas izpaušanu, kurus, lai gan tie ir nozīmīgi puses prasībai, ir grūti jēgpilni apkopot⁴¹ vai nevar izpaust bez pārmērīgas rediģēšanas riska⁴², nezaudējot pierādījuma spēku. Dokumentus darot pieejamus konfidencialitātes lokā, attiecīgā konfidencialā informācija tiek efektīvi izpausta, taču

³⁸ Sk. Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 8. pantu. Sk. arī Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 33. apsvērumu. Iespēja piemērot sankcijas ir būtiski svarīga, ņemot vērā to, ka daudzos gadījumos valstu tiesas varētu nespēt reāllaikā uzraudzīt, vai puses ievēro izprasīšanas rīkojumā paredzētos noteikumus, jo īpaši konfidencialitātes loka gadījumā.

³⁹ Zaudējumu atlīdzināšanas direktīvas 8. panta 2. punkts.

⁴⁰ Šo izpaušanas pasākumu atkarībā no jurisdikcijas dēvē arī par konfidencialitātes klubu. Šo pasākuma veidu var izmantot arī administratīvajā procesā. Attiecībā uz Komisijas procedūrām skatīt Komisijas paziņojumu par paraugpraksi attiecībā uz lietu izskatīšanu saskaņā ar LESD 101. un 102. pantu (OV C 308, 20.10.2011., 6.–32. lpp.), 96. un 97. punktu, un Paraugpraksi par informācijas izpaušanu datu telpās procedūrās saskaņā ar LESD 101. un 101. pantu un ES Apvienošanās regulu (dokuments pieejams vietnē http://ec.europa.eu/competition/mergers/legislation/disclosure_information_data_rooms_en.pdf). Norādījumus par konfidencialitātes loku izmantošanu Komisijas procedūrās sk. vietnē http://ec.europa.eu/competition/antitrust/conf_rings.pdf.

⁴¹ Sk., piem., ESAO 2011. gada 5. oktobra ziņojumu "Procesuālais taisnīgums: pārredzamības jautājumi civiltiesiskajās un administratīvajās izpildu lietās" [*Procedural fairness: transparency issues in civil and administrative enforcement proceedings*], 12. lpp.; sk. arī Tvērums skaidrojumu par pārredzamību un procesuālo taisnīgumu kā ilgtermiņa tematu 2019.–2020. gadam [*Scoping note on Transparency and Procedural Fairness as a long-term theme for 2019-2020*], 2018. gada 6.–8. jūnijs, ESAO konferenču centrs, 4. lpp.

⁴² Piemēram, attiecībā uz datiem, ko ārējie līgumslēdzēji bija ievākuši no Komisijas rīkotas aptaujas dalībniekiem, Komisija tās atzinuma *Sainsbury's/Mastercard* lietā 21. punktā secināja, ka informāciju nebija iespējams anonimizēt tā, lai pilnībā ievērotu datu sniedzēju legītīmās intereses uz to konfidencialitātes aizsardzību.

tiek kontrolēts vai mazināts varbūtējais ar izpaušanu nodarītais kaitējums, ierobežojot piekļuvi informācijai atkarībā no dažādajiem lietas apstākļiem (piem., dokumentu veida un būtības, pušu attiecībām, loka sastāva, trešo personu dokumentiem). Šādos gadījumos konfidencialitātes loki palīdz panākt līdzsvaru starp nepieciešamību atklāt informāciju un pienākumu aizsargāt konfidencialu informāciju⁴³.

39. Otrkārt, konfidencialitātes loki var ļaut panākt procesuālo ekonomiju un lietderību, jo īpaši tad, ja pieprasīto dokumentu skaits ir ārkārtīgi liels un puses vienojas par sarakstu, kurā ietverti galvenie dokumenti, kas uzskatāmi par nozīmīgiem no prasījuma viedokļa. Tādējādi izpaudējām pusēm izpaliks strīdi par konkrētu informācijas vienību konfidencialitāti un tiesai arī nebūs tās jāizskata, tādējādi samazinot nenoteiktību un iespējamās aizkavēšanās, ko izraisa sarunas par konfidencialitāti. Izpaudējai pusei nebūs jānogatavo lokā pieejamo dokumentu nekonfidencialas versijas (izņemot ierobežotā veidā lietās, kurās konfidencialitātes loku izmanto kā “sijāšanas” pasākumu)⁴⁴.
40. Treškārt, no valstu tiesu viedokļa konfidencialitātes loki var būt efektīvs pasākums izprasīšanas finansiālo izmaksu ziņā, jo īpaši attiecībā uz konkrētu izprasīšanas pasākumu piemērošanas ekonomisko ietekmi uz pusēm. Tas jo īpaši var tā būt gadījumos, kad pušu ekonomiskie resursi ir atšķirīgi un finanšu resursu atšķirība ietekmē to spēju pilnībā izmantot savas tiesības. Piemēram, ja puses iesaistās ar konfidencialitāti saistītos strīdos par to, vai nepieciešama tālāka piekļuve, abu pušu tiesāšanās izdevumi var būtiski pieaugt. Šādā situācijā konfidencialitātes loka izvēle var palīdzēt samazināt ar izpaušanu saistītās izmaksas, jo sevišķi gadījumos, kad pusēm izdodas vienoties par prasībai nozīmīgo dokumentu pamatsarakstu.
41. Ceturtkārt, konfidencialitātes loki ne vienmēr prasa fizisku informācijas izsniegšanu vai loka dalībnieku fizisku klātbūtni konkrētā vietā. Informācija bieži vien tiek pārsūtīta un tai tiek piekļūts, izmantojot elektroniskus līdzekļus. Elektroniskai izpaušanai, ja tā ir iespējama, ir dažādas priekšrocības. Gan valstu tiesām, gan pusēm elektroniskā izpaušana nerada šķēršļus, kas izpaustos kā varbūtēja nepieciešamība uz vairākām dienām rezervēt fiziskas telpas tikai šīm darbībām, ceļot uz dažādām vietām vai uzstādīt šajās vietās nepieciešamos IT rīkus utt.
42. Visbeidzot, konfidencialitātes loki var būt efektīvs pasākums, kā izvairīties no nejaušām (cilvēka vai tehniskām) kļūdām, kādas var rasties, rediģējot konfidencialu informāciju no dokumentiem.

B.2. Konfidencialitātes loka organizēšana

43. Ja valsts tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā konfidencialitātes loks ir efektīvs izpaušanas mehānisms, tai var nākties izlemt attiecībā uz vairākiem elementiem, kas būs paredzēti tiesas rīkojumā, pat ja daži aspekti jau, iespējams, ir noteikti vispārējos tiesas

⁴³ Šajā sakarā skatīt Vispārējās tiesas rīkojumu par izpaušanu konfidencialitātes lokam lietā *Cementos Portland Valderrivas, SA / Komisija*, T-296/11, 24. punkts: “... lai līdzsvarotu sacīkstes principu, no vienas puses, un tā iepriekšējās izmeklēšanas posma īpašības, kurā attiecīgajam uzņēmumam nav ne tiesību tikt informētam par galvenajiem pierādījumiem, uz kuriem balstās Komisija, ne tiesību piekļūt lietas materiāliem, no otras puses, 2013. gada 14. maija rīkojumā tika ņemta vērā tikai tā informācija, kas tika darīta pieejama tikai prasītājas advokātiem ar nosacījumu, ka viņi paraksta dokumentu par konfidencialitātes ievērošanu.”

⁴⁴ Šādā situācijā pieprasītājas puses ārējam padomniekam var atļaut iepazīties ar visu konfidencialitātes lokā pieprasīto informāciju, lai identificētu atsevišķas informācijas vienības, kuru faktiskā izpaušana pieprasītājai pusei tiks lūgta. Attiecībā uz šiem dokumentiem tiek sagatavota nekonfidenciala versija, ar ko iepazīstina pieprasītāju pusi. Šādos gadījumos konfidencialitātes loks tiks izmantots vienlaikus ar rediģēšanu.

norādījumos vai citos procesuālajos noteikumos⁴⁵. Svarīgākie elementi ir izklāstīti tālāk.

a. Lokam pieejamās informācijas identificēšana

44. Valsts tiesai būs jāidentificē konkrētās pierādījumu vienības vai informācijas kategorijas (piem., dokumentu saraksts), kas tiks iekļautas konfidencialitātes lokā.
45. Piemēram, secīgajā prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu informācija, ko izpauž konfidencialitātes lokā, var ietvert Komisijas vai attiecīgās valsts konkurences iestādes lēmuma konfidencialo versiju, informāciju, ko izpaudēja puse sagatavojusi un tai iesniegusi administratīvā procesa laikā, informāciju, ko izpaudēja puse ieguvusi, piekļūstot lietas materiāliem, vai citu konkrētai prasībai nepieciešamu informāciju, ko iegūst no pusēm un trešām personām un kas netika izmantota administratīvajā procesā.
46. Šajā sakarā, kā minēts iepriekš, tiesas lēmuma pieņemšanu varētu atvieglot tas, ja puses vienojas par to pamatdokumentu sarakstu, kurus uzskata par nozīmīgiem procesa mērķiem. Tomēr puses ne vienmēr spēj vienoties par šāda veida izpaušanu, jo citu, piemēram, trešo pušu interešu dēļ var būt nepieciešama valsts tiesas iesaiste. Tādēļ tiesai, iespējams, būs jānosaka izpaušanas noteikumi, pat ja puses ir piekritušas šai procedūrai.

b. Loka sastāvs

47. Pēc pušu uzklausišanas tiesa var noteikt, kas būs konfidencialitātes loka dalībnieki un kāds būs dalībnieku piekļuves līmenis⁴⁶.
48. Loka dalībnieki parasti ir tās personas, kurām ir tiesības iepazīties ar konfidencialitātes loka dokumentiem. Lēmums par loka sastāvu ir katrā gadījumā jāpieņem atsevišķi, un tas ir ļoti atkarīgs no informācijas, uz kuru attiecas izpaušanas pieprasījums, veida un būtības.
49. Konfidencialitātes loka dalībnieku vidū var būt pušu ārējie konsultanti (piem., ārējie juridiskie padomnieki vai citi konsultanti), iekšējie padomnieki un/vai citi uzņēmuma pārstāvji.
50. Kad tiesa ir pieņēmusi lēmumu par konfidencialitātes loka sastāvu, tai, iespējams, vajadzēs identificēt katru atsevišķo loka dalībnieku pēc vārda un uzvārda, amata vai funkcijas un piederības attiecīgajiem lietas dalībniekiem⁴⁷. Tiesa var arī norādīt, kuriem tiesas darbiniekiem fizisku konfidencialitātes loku gadījumā jābūt klāt vai ir iespēja piekļūt lokam vienlaikus ar pusēm vai jebkurā citā laikā.

Ārējie konsultanti

51. Atkarībā no pieprasījuma iesniedzējas puses un izpaudējas puses attiecībām, iespējams, ka piekļuve lokam jānodrošina tikai ārējiem konsultantiem. Atkarībā no attiecīgās lietas vajadzībām ārējie konsultanti var ietvert ne tikai juridiskos padomniekus, bet arī citus konsultantus vai ekspertus, piemēram, grāmatvežus, ekonomistus, finanšu konsultantus vai revidentus.

⁴⁵ Procesuālo organizatorisko pasākumu piemēru skatīt Vispārējās tiesas Reglamenta izpildes praktiskajos noteikumos, jo īpaši 34.–37. lpp. attiecībā uz konfidencialitāti (OV L 152, 2015., 1. lpp.); to kļūdu labojums (OV L 196, 2016., 56. lpp.) un 2016. gada 13. jūlijā pieņemtie grozījumi (OV L 217, 2016., 78. lpp.).

⁴⁶ Lēmumā par loka sastāvu var noteikt arī maksimālo katras puses dalībnieku skaitu.

⁴⁷ Sk. iepriekš minēto Komisijas atzinumu *Servier* lietā.

52. Atļaut piekļuvi tikai ārējiem juridiskajiem padomniekiem var būt nepieciešams tādēļ, ka iekšējais padomnieks uzņēmumā var pildīt arī dažādus citus uzdevumus. Iekšējais padomnieks bieži vien var būt tieši vai netieši iesaistīts uzņēmuma stratēģisko lēmumu pieņemšanā. Risks, ka konfidencialitātes lokā iegūtā informācija vēlāk var ietekmēt iekšējā padomnieka ieteikumus uzņēmuma vadītājiem attiecībā uz darījumdarbības lēmumu pieņemšanu, noteiktās situācijās var būt pārāk augsts, lai tam ļautu piekļūt konfidencialiem datiem (piem., ja civilprocesa puses ir faktiski vai varbūtēji konkurenti un piekļuve sensitīvai komercinformācijai vai stratēģiskai informācijai tām var dot nepamatotu konkurences priekšrocību, ja puses atrodas piegādes attiecībās vai ja izpaužamā informācija ietver vēl spēkā esošus līgumus un tādējādi satur aktuālu konfidencialu informāciju).
53. Ārējie padomnieki parasti nav iesaistīti to pārstāvēto uzņēmumu lēmumu pieņemšanas procesos, un vairāku dalībvalstu tiesību sistēmās tiek uzskatīts, ka viņi ir tiesīgi iepazīties ar komercnoslēpumiem, stratēģiskajiem plāniem vai citiem sensitīviem datiem. Tomēr, tā kā, atļaujot piekļuvi tikai ārējam padomniekam, zināmā mērā var tikt ierobežota pašu pušu tiesību uz piekļuvi pierādījumiem īstenošana, tiesām var nākties rūpīgi apsvērt izprasāmo dokumentu veidus un atļaut piekļuvi vienīgi ārējam padomniekam tikai gadījumos, kad tas ir nepieciešams un iespējams saskaņā ar Savienības (sk. Komercnoslēpumu direktīvas noteikumus 55. punktā) vai valsts procesuālajiem noteikumiem.

Iekšējais padomnieks un/vai citi uzņēmuma pārstāvji

54. Var pastāvēt apstākļi, kad valsts tiesa var uzskatīt, ka iekšējam padomniekam un/vai uzņēmuma pārstāvjiem (piem., vadītājiem vai citi darbiniekiem⁴⁸) var būt lietderīgi piekļūt konfidencialitātes lokiem. Tas tā var būt gadījumos, kad konfidencialā informācija (pilnībā vai daļēji) ir uzskatāma par mazāk komerciāli sensitīvu vai ja izpaušana uzņēmuma darbiniekiem nevar nodarīt kaitējumu, piemēram, pušu attiecību dēļ.
55. Iekšējam padomniekam un/vai citiem uzņēmuma pārstāvjiem piekļuvi var atļaut arī pēc argumentēta ārējo juridisko pārstāvju pieprasījuma⁴⁹. Šādas pieprasījumus iesniedz, ja ārējais juridiskais padomnieks uzskata, ka viņa klienta lietu nav iespējams pienācīgi izvērtēt bez konkrētos dokumentos (vai to daļās) iekļautas informācijas izpaušanas klientam. Tas tā ir, piemēram, tad, ja ārējais juridiskais padomnieks nespēj novērtēt informācijas precizitāti vai nozīmi no puses prasības viedokļa vai ja informācija ir ļoti tehniska vai konkrētam ražojumam vai pakalpojumam raksturīga un tās nozīmīguma novērtēšanai ir vajadzīgas zināšanas par attiecīgo nozari vai jomu. Piemēram, tiesvedībās, kas attiecas uz komercnoslēpumu nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu vai izpaušanu, Komercnoslēpumu direktīvas 9. panta 2. punktā ir paredzēts, ka ierobežotajā to personu lokā, kurām ir tiesības piekļūt pierādījumiem, ir jāietver vismaz viena fiziskā persona no katras puses⁵⁰.
56. Turklāt dažu dalībvalstu tiesību sistēmās dažos gadījumos var būt iespējams lūgt tiesas piekrišanu tam, ka konkrētas informācijas vienības tiek atklātas iekšējam padomniekam vai uzņēmuma pārstāvjiem, bet šīs personas nekļūst par loka dalībniekiem.

⁴⁸ Piemēram, personas, kuras pieprasītāja puse nodarbina uz darba līguma, cita pakalpojumu līguma vai cita līguma pamata.

⁴⁹ Iedvesmai skatīt arī Paziņojuma par piekļuvi lietas materiāliem 47. punktu.

⁵⁰ Šī prasība attiecas tikai uz komercnoslēpumiem un nevar tikt attiecināta uz citu konfidencialu informāciju.

57. Iekšējā padomnieka un/vai uzņēmuma pārstāvju piekļuvi izvērtē katrā gadījumā atsevišķi, un tā var būt atkarīga no tā, cik cieša ir pušu ierosināto personu saikne ar darbījumdarbību vai darbības jomu, uz kuru attiecas pieprasījums, vai citiem faktiskajiem apstākļiem.
58. Tādēļ atkarībā no konkrētajiem valsts noteikumiem un faktiem konfidencialitātes loku var veidot vai nu tikai ārējais juridiskais padomnieks, vai kolektīvs, kurā ietilpst ārējais juridiskais padomnieks, citi ārējie eksperti (piem., ekonomisti, grāmatveži, revidenti), iekšējais padomnieks un/vai uzņēmuma pārstāvji.

Piekļuves tiesības

59. Ja konfidencialitātes loku veido ārējais juridiskais padomnieks, iekšējais padomnieks un/vai uzņēmuma pārstāvji, var noteikt, ka visām pusēm ir piekļuve visai lokā izpaustajai informācijai, vai arī var noteikt atšķirīgas piekļuves tiesības.
60. Var gadīties, ka konfidencialitātes lokā ir divi piekļuves līmeņi — iekšējā loka līmenis, kurā ietilpst ārējais juridiskais padomnieks, kuram ir piekļuve visaugstākā sensitivitātes līmeņa informācijai, un ārējā loka līmenis, kurā ietilpst iekšējais padomnieks un/vai uzņēmuma pārstāvji, kuriem ir tiesības piekļūt pārējai konfidencialajai informācijai.
61. Pēc izpaudējas puses pamatota lūguma tiesa atkarībā no valsts procesuālajiem likumiem var arī noteikt īpašus ierobežojumus attiecībā uz konkrētu loka dalībnieku piekļuvi konkrētiem dokumentiem.
62. Dažos gadījumos konfidencialitātes lokam citu šajā lokā noteikto personu uzraudzībā un ar tādiem pašiem konfidencialitātes pienākumiem var piekļūt arī administratīvais un/vai atbalsta personāls (tostarp, piem., ārējo elektroniskās izpaušanas vai tiesvedības atbalsta pakalpojumu sniedzēji, kas nolīgti sniegt elektroniskos tehniskos pakalpojumus).

c. Loka dalībnieku rakstiskās apņemšanās

63. Konfidencialitātes loka dalībnieki var tikt lūgti iesniegt tiesai rakstisku apņemšanos attiecībā uz konfidencialu rīkošanos ar visu konfidencialitātes lokā iekļauto informāciju.
64. Šāda apņemšanās cita starpā var attiekties uz: pienākumu bez tiesas īpašas piekrišanas neizpaust konfidencialu informāciju personai, kuru tiesa nav norādījusi kā loka dalībnieku;⁵¹ pienākumu izmantot konfidencialo informāciju tikai tā civilprocesa vajadzībām, kurā izdots izprasišanas rīkojums; pienākumu nodrošināt informācijas pienācīgu aizsardzību starp loka dalībniekiem; pienākumu veikt jebkādos konkrētajos apstākļos nepieciešamos pasākumus, lai novērstu neatļautu piekļuvi; pienākumu atgriezt vai iznīcināt konfidencialu informāciju saturošo dokumentu kopijas; pienākumu neizdrukāt dokumentus, kuriem ir piekļūts elektroniskā formā, vai darīt tos identificētajām personām nepieejamus no jebkura datora vai ierīces pēc konkrēta datuma.
65. Šīs apņemšanās un jo īpaši pienākums neizpaust konfidencialo informāciju klientiem var būt īpaši nozīmīgi jurisdikcijās, kurās ārējiem juridiskajiem padomniekiem uz advokātu padomes ētikas noteikumu vai citu noteikumu pamata ir pienākums dalīties informācijās ar saviem klientiem.

⁵¹ Tā ir atkāpe no parastās prakses, saskaņā ar kuru puses juridiskajam pārstāvim ir ļauts savam klientam atklāt un brīvi apspriest informāciju un procesuālos rakstus, kas saņemti no citiem procesa dalībniekiem.

66. Turklāt, ja konfidencialitātes lokā piedalās uzņēmuma pārstāvji, tiem var tikt noteiktas samērā nopietnas prasības. Piemēram, valsts tiesa var uzskatīt, ka ir pamatoti noteikt, ka konkrētais darbinieks vairs nedrīkst strādāt darījumdarbības jomā, uz kuru attiecas attiecīgais prasījums.

d. Loģistika

67. Līdz ar konfidencialitātes loku noteikšanu ir nepieciešams, lai valstu tiesas pieņemtu lēmumus par dažādiem organizatoriskiem, kā arī ar infrastruktūru un loģistiku saistītiem pasākumiem⁵². Pirmkārt, konfidenciāla informācija konfidencialitātes lokā var tikt izpausta fiziski vai elektroniski. Fizisku izpaušanu var organizēt un rīkot tiesas telpās, tiesas darbiniekiem kontrolējot šo procesu, bet to var darīt arī puses savās telpās, neiesaistot tiesu. Fiziska izpaušana var izpausties kā dokumentu papīra kopiju nodošana, taču arī kā pierādījumu izpaušana, izmantojot *CD*, *DVD* vai *USB* spraudni fiziskā atrašanās vietā tiesas vai pušu telpās.
68. Konfidencialitātes lokā izpaušana var notikt arī elektroniski. Šādā gadījumā datus augšupielādē un glabā elektroniskā atrašanās vietā (piem., mākonī) visā izpaušanas procedūras laikā, piekļuvi informācijai aizsargājot ar parolēm.
69. Ja informāciju konfidencialitātes lokā neizpauž elektroniski, bet tiesas telpās, iespējams, tiesai būs jānodrošina pienācīgi līdzekļi, kā piekļūt informācijai, izņemot, ja personām, kas iekļautas lokā, ir atļauts ierasties ar savu ierīci.
70. Otrkārt, tiesa var noteikt izpaušanas procedūras ilgumu.
71. Treškārt, tiesai, iespējams, būs arī jāizlemj par izpaušanas telpu pieejamību (piem., tikai darba laikā), tiesas darbinieku klātbūtni izpaušanas telpās, atļauju ienest telpās piezīmes vai lietas materiālus utt.
72. Visbeidzot, lai nodrošinātu, ka pušu ārējiem konsultantiem konfidencialitātes loka ietvaros izpaustā konfidenciālā informācija tiek aizsargāta visā procesa gaitā, valstu tiesas var lūgt pusēm iesniegt gan konfidenciālas, gan nekonfidenciālas procesuālo rakstu versijas (piem., nekonfidenciālajās versijās kvantitatīvos datus iekļaujot tikai agregētā vai anonimizētā veidā)⁵³, atsaukties uz konfidenciālu informāciju tikai konfidenciālā pielikumā vai veikt citus pasākumus, lai aizsargātu informācijas konfidencialitāti.

C. Rediģēšana

73. Lemjot par piemērotiem izpaušanas pasākumiem, valstu tiesas var arī apsvērt iespēju uzdot izpaušajai pusei pārskatīt dokumentus, svītrojot no tiem konfidenciālo informāciju. Šo procedūru sauc par rediģēšanu.
74. Rediģēšana var izpausties kā katras konfidenciālās informācijas vienības aizvietošana ar anonimizētiem datiem vai agregētiem rādītājiem, svītrotu punktu aizstāšana ar informatīvu vai jēgpilnu nekonfidenciālu kopsavilkumu vai pat konfidenciālu informāciju saturošo daļu pilnīga aizklāšana dokumentos.

⁵² Lai aizsargātu konfidenciālu informāciju izprasīšanas lūgumu kontekstā, iespējams, būs jāmaina tiesas loģistikas vai pat telemātikas procedūru parastā gaita vai katrā atsevišķajā gadījumā jāievieš *ad hoc* procedūras piemērojamo valsts procesuālo likumu robežās.

⁵³ Procesuālo rakstu nekonfidenciālajām versijām ir jābūt tādām, lai citi dalībnieki varētu saprast argumentus un pierādījumus, uz ko tiek izdarītas atsauces, un lai tādējādi tie varētu apspriest lietu ar saviem juridiskajiem pārstāvjiem un dot tiem attiecīgus norādījumus.

75. Izpaudējām pusēm var noteikt pienākumu ierobežot rediģēšanu tiktāl, ciktāl tas ir obligāti nepieciešams, lai aizsargātu informācijas īpašnieku intereses. Visas konfidencialās informācijas aizsardzībai vienā vai vairākos dokumentos var pietikt ar atsevišķas konfidencialās informācijas ierobežotu rediģēšanu. Piemēram, lai aizsargātu konfidencialitāti, var būt pietiekami, ka tiek rediģēti klientu nosaukumi, attiecīgos piegādātā ražojuma apjomus atstājot nerediģētus⁵⁴.
76. Attiecīgās informācijas rediģēšana, neaizvietojojot informāciju ar nekonfidencialu tekstu, var pienācīgi nenodrošināt līdzsvaru starp izpaudējas puses tiesībām uz konfidencialās informācijas aizsardzību un puses, kas lūdz piekļuvi pierādījumiem, tiesībām pamatot savu prasījumu vai iebildumu. Procesa vajadzībām var nebūt pieņemama arī pārmērīga rediģēšana, ko piemēro veselām dokumentu lapām vai nodaļām vai veseliem dokumentu pielikumiem.

C.1. Rediģēšana kā efektīvs konfidencialitātes aizsardzības līdzeklis

77. Rediģēšana var būt efektīvs konfidencialās informācijas aizsardzības pasākums tādu dokumentu kategorijām, kuru gadījumā, neraugoties uz konfidencialās informācijas aizvietošanu ar nekonfidencialu tekstu, atklātie dokumenti un izpaustā informācija joprojām ir jēgpilni un piemēroti tam, lai puse, kas lūgusi izpaušanu, varētu īstenot savas tiesības.
78. Tādēļ rediģēšanas izmantošana var būt īpaši efektīva tad, ja konfidencialā informācija attiecas uz tirgus datiem vai rādītājiem (piem., apgrozījumu, peļņu, tirgus daļām), kurus var aizvietot ar reprezentatīviem diapazoniem vai par kuriem var jēgpilni apkopot kvalitatīvos datus.
79. Rediģēšana var būt efektīvs konfidencialās informācijas aizsardzības līdzeklis arī tad, ja izpaužamās konfidencialās informācijas apjoms ir ierobežots. Atkarībā no lietas apstākļiem ļoti liels rediģējamo dokumentu skaits var liecināt par to, ka piemērotāk būtu izmantot citus izprasīšanas pasākumus, ņemot vērā, ka nekonfidencialo versiju sagatavošanai ir nepieciešams daudz laika un resursu un šis process ir saistīts ar lielām izmaksām.
80. Visbeidzot, trešo personu konfidencialās informācijas rediģēšana var būt efektīva arī gadījumos, kad informācijas turētāja rīcībā var būt trešo personu informācija, kas nav konfidenciala no šīs personas viedokļa, bet tāda ir attiecībā pret pieprasītāju pusi⁵⁵. Tas tā var būt, piemēram, tad, ja pieprasītāja puse, kas varēs piekļūt dokumentiem, un trešā persona ir konkurentes. Šādos gadījumos izpaudējai pusei, iespējams, būs jāsaņem trešo personu piekrišana konfidencialās informācijas izpaušanai vai citādi jāpanāk, ka tās piekrīt rediģēšanas priekšlikumam⁵⁶. Tomēr valstu tiesas, iespējams, var konstatēt, ka gadījumos, kad lūgums aptver lielu skaitu trešo personu dokumentu, rediģēšana ir mazāk efektīva, jo šo uzdevumu var sarežģīt tas, ka tad ir jāsazinās ar trešām personām.

⁵⁴ Piekļuve informācijai par piegādātajiem apjomiem var būt svarīga, lai noteiktu tā kaitējuma apmēru, kas nodarīts piegādes ķēdes zemākā līmenī (piem., netiešajiem klientiem).

⁵⁵ Tas var notikt tādēļ, ka trešo personu dokumenti neietver informāciju, kas ir konfidenciala attiecībā pret informācijas turētāju, vai tādēļ, ka informācijas turētājam jau bija pieeja dokumentu nekonfidencialai versijai, kurā iepriekš bija rediģēta informācija, kas ir konfidenciala attiecībā pret informācijas turētāju.

⁵⁶ Tas tā ir tādēļ, ka, kaut arī informācijas turētājs, piemēram, ir piekritis konfidencialitātes loka nosacījumiem, tas nenozīmē, ka tas būs pieņemami trešām personām. Sk. iepriekš minēto Komisijas atzinumu lietā *Sainsbury's Supermarkets Ltd / Mastercard Incorporated and Others*, 23. punktu.

C.2. Konfidencialās informācijas rediģēšana

81. Atkarībā no dažādajiem procesuālajiem noteikumiem valstu tiesas var aktīvāk vai mazāk aktīvi iesaistīties rediģēšanas procesā. Valstu tiesas var pārraudzīt un kontrolēt rediģēšanas procesu, kā arī darboties kā pušu un trešo personu vidutājas. Alternatīvi — arī puses var būt primāri atbildīgas par nekonfidenciālo versiju iegūšanu un/vai panākšanu, ka trešās personas piekrt rediģēšanas priekšlikumiem.
82. Jebkurā gadījumā valstu tiesām var būt lietderīgi nekonfidenciālo versiju sagatavošanas ievirzes nolūkos dot pusēm vispārējus norādījumus un/vai konkrētai izskatīšanā esošai lietai paredzētus norādījumus, ja to ļauj valsts procesuālie noteikumi. Šādi norādījumi var būt ļoti noderīgi, lai noteiktu procedūru, kuras ievērošanu tiesa sagaida no pusēm attiecībā uz konfidencialās informācijas rediģēšanu, un skaidri aprakstītu attiecīgo atbildību.
83. Lai rediģēšanas pieteikumu apstrāde būtu efektīva, valstu tiesas var lūgt pusēm:
- (i) pirms lēmuma pieņemšanas par to, kāda informācija ir jārediģē, atzīmēt sākotnējos konfidencialajos dokumentos visu konfidenciālo informāciju, lietojot kvadrātiekavas un iezīmējot to tā, lai tā joprojām būtu salasāma;
  - (ii) sastādīt visas tās informācijas sarakstu, kuru tiek ierosināts rediģēt (norādot katru rediģējamo vārdu, datu vienību, punktu un/vai nodaļu);
  - (iii) par katru ierosināto rediģējumu norādīt iemeslus, kādēļ informācija būtu jāuzskata par konfidenciālu;
  - (iv) aizvietot rediģēto informāciju nevis vienkārši ar apzīmējumiem “komercnoslēpums”, “konfidenciali” vai “konfidenciāla informācija”, bet gan ar informatīvu un jēgpilnu rediģētās informācijas nekonfidenciālu kopsavilkumu.⁵⁷ Rediģējot kvantitatīvus datus (piem., datus par pārdošanas apjomu, apgrozījumu, peļņu, tirgus daļu, cenām), var izmantot jēgpilnus diapazonus vai agregētus rādītājus. Piemēram, attiecībā uz pārdošanas un/vai apgrozījuma datiem diapazons, kas par vairāk nekā 20 % pārsniedz reālos rādītājus, var nebūt jēgpilns; savukārt attiecībā uz tirgus daļām atkarībā no tiesā izskatīšanā esošās lietas apstākļiem pat diapazons, kas lielāks par 5 %, var nebūt jēgpilns;
  - (v) iesniegt attiecīgo dokumentu nekonfidencialās versijas, kas precīzi atbilst konfidenciālo versiju struktūrai un formātam. Jo īpaši negrozītu atstāj tādu sākotnējā dokumentā iekļauto informāciju kā nosaukumus un virsrakstus, lappušu numurus un rindkopu numerāciju, lai persona, kas lasa dokumentu, varētu saprast rediģēšanas apjomu un ietekmi uz spēju saprast informāciju, kad tā tiks izpausta šādā veidā;
  - (vi) nodrošināt, ka iesniegtās nekonfidencialās versijas ir tehniski uzticamas un rediģēto informāciju nav iespējams izgūt ne ar kādiem līdzekļiem, tostarp izmantojot tiesu ekspertīzes rīkus.
84. Pēc rediģēšanas pieteikumu iesniegšanas valsts tiesa izlemj, vai ierosinātie rediģējumi ir pieņemami. Strīdu gadījumos tiesai pirms lēmuma pieņemšanas ir jāvar uzklaut attiecīgās puses un trešās personas.

⁵⁷

Sk., piem., Vispārējās tiesas reglamenta 103. panta 3. punktu.

85. Pēc rediģēšanas oriģinālo dokumentu nekonfidencialitātes versijas var izmantot visā civilprocesa gaitā, un nekāda papildu aizsardzība nav jānosaka.

D. Ekspertu iecelšana

86. Dažās jurisdikcijās valstu tiesas var izlemt par tādas neatkarīgas trešās personas iecelšanu, kurai ir zināšanas konkrētā jomā (piem., par grāmatvedību, finansēm, konkurences tiesībām, revīziju), lai tā piekļūtu konfidencialajai informācijai, uz kuru attiecas izpaušanas pieprasījums. Šāda tiesas iecelta eksperta loma atšķiras no lomas, kāda ir pušu ieceltiem ekspertiem, kuru liecības dažās jurisdikcijās bieži vien izmanto puses prasījuma vai iebilduma pamatošanai.
87. Ja valsts procesuālie noteikumi to atļauj, eksperta uzdevums var būt, piemēram, sagatavot jēgpilnu nekonfidencialu kopsavilkumu attiecībā uz informāciju, kas jādara pieejama pieprasītājai pusei. Alternatīvi — atkarībā no piemērojamajiem valsts procesuālajiem noteikumiem — ekspertam var lūgt sagatavot konfidencialu ziņojumu, ko dara pieejamu tikai pieprasītājas puses ārējam padomniekam, un nekonfidencialu ziņojuma versiju pieprasītājai pusei.

D.1. Ekspertu iecelšana kā efektīvs konfidencialitātes aizsardzības līdzeklis

88. Ekspertu iecelšana var izrādīties efektīvs pasākums, pirmkārt, tad, ja izpaužamā informācija ir komerciāli ļoti sensitīva, kā arī pēc būtības kvantitatīva vai tehniska (piem., komercreģistros vai grāmatvedības reģistros iekļautā informācija, klientu dati, informācija par ražošanas procesiem). Šādos gadījumos eksperti var dot kopsavilkumu par konfidencialo informāciju un/vai apkopot to nolūkā darīt to pieejamu pusei, kas pieprasa atklāt informāciju.
89. Otrkārt, ekspertu pakalpojumu izmantošana var būt efektīva arī tad, ja kāda no pusēm lūdz papildu piekļuvi konfidencialiem dokumentiem, kuros ir ietverti noteikti izejas dati. Piemērs var būt prasības par zaudējumu atlīdzināšanu, kurās ir nepieciešams piekļūt izejas datiem (piem., informācijai par pārdošanas cenām, pārdošanas apjomiem, atlaidēm, kā arī iekšējiem dokumentiem, kuros izklāstītas cenu noteikšanas stratēģijas), lai varētu aplēst pārnestās pārmaksas daļu.
90. Treškārt, gadījumos, kad ļoti liels skaits izpaužamo dokumentu attiecas uz trešo personu konfidencialu informāciju, tiesas var atzīt, ka efektīvāk ir iecelt ekspertu, lai tas piekļūtu informācijai un sniegtu atzinumu par informācijas konfidencialo raksturu, nevis iesaistīties sarunās ar pusēm par dokumentu rediģēšanas apmēru vai izveidot konfidencialitātes loku.

D.2. Norādījumu došana ekspertiem

91. Par ekspertu iecelšanu un norādījumu došanu tiem būs atbildīga valsts tiesa. Atkarībā no dažādajiem procesuālajiem noteikumiem valstu tiesas var iecelt trešo personu neatkarīgus ekspertus no tiesas apstiprināto ekspertu saraksta, pušu ierosināto ekspertu saraksta utt. Saskaņā ar valstu procesuālajiem noteikumiem, iecelot ekspertu, valsts tiesai, iespējams, būs arī jāapsver vai jāizlemj, kurš apmaksās eksperta izdevumus.
92. Pēc eksperta iecelšanas valsts tiesas var lūgt ekspertu iesniegt rakstisku apņemšanos attiecībā uz konfidencialu rīkošanos ar informāciju, kas tam būs pieejama.
93. Tāpat kā konfidencialitātes loka dalībniekiem, arī ekspertiem var noteikt pienākumu: piekrist neizpaust konfidencialo informāciju personām, kuras nav norādījusi tiesa, vai

to neizpaust tad, ja tiesa tam nav tieši piekritusi; izmantot konfidenciālo informāciju tikai tā civilprocesa vajadzībām, kurā izdots izprasīšanas rīkojums; nodrošināt informācijas pienācīgu aizsardzību; veikt jebkādos konkrētajos apstākļos nepieciešamos pasākumus, lai novērstu neatļautu piekļuvi, un atgriezt vai iznīcināt konfidenciālu informāciju saturošo dokumentu kopijas utt.

94. Ekspertiem var arī noteikt pienākumu informēt par to, ja pastāv interešu konflikti, kas tiem varētu liegt pildīt savu uzdevumu.
95. Turklāt tiesa var uzdot ekspertam sagatavot noteikta veida ziņojumu (piem., kopsavilkumu, ziņojumu ar agregētiem datiem) un noteikt, vai ekspertam ir jāizstrādā gan ziņojuma konfidenciālā, gan nekonfidenciālā versija.
96. Ja tiek izstrādāta eksperta ziņojuma konfidenciālā versija, ar to vispārējā gadījumā var iepazīstināt tikai pušu ārējos juridiskos pārstāvjus, savukārt puses var saņemt piekļuvi tikai ziņojuma nekonfidenciālajai versijai. Ja valsts tiesa ierobežo piekļuvi eksperta ziņojuma konfidenciālajai versijai, atļaujot to tikai puses ārējam juridiskajam pārstāvim, minētajam pārstāvim tiek lūgts neizpaust savam klientam šajā ziņojumā ietvertu konfidenciālo informāciju. Ja saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem puses var iecelt arī savus ekspertus, to var ņemt vērā, iecelot neatkarīgo ekspertu, un noteikt, ka arī pušu eksperti var piekļūt attiecīgajiem pierādījumiem.
97. Ja saskaņā ar valsts noteikumiem pusēm tiek dota iespēja piekļūt eksperta ziņojuma konfidenciālajai versijai, ir piemērojamas visas iepriekš minētās norādes par klienta piekļuvi konfidencialitātes lokā izpaustajai konfidenciālajai informācijai (sk. 54.–57. punktu).

IV. Konfidenciālās informācijas aizsardzība procesa laikā un pēc tā

98. Valstu tiesām vajadzētu arī apsvērt, kā konfidenciālā informācija tiks izmantota un kā uz to atsaukties, piemēram, procesuālajos rakstos un/vai tiesas sēžu laikā.
99. Piemēram, ja pušu pārstāvji savos procesuālajos rakstos izmanto informāciju, kurai tie piekļuvuši konfidencialitātes lokā vai kura ir iekļauta eksperta konfidenciālajā ziņojumā, valstu tiesas var lūgt tiem atsaukties uz šo informāciju tikai konfidenciālos pielikumos, kurus iesniedz vienlaikus ar galvenajiem procesuālajiem rakstiem. Ja pušu pārstāvji vēlas uz šādu informāciju atsaukties tiesas sēdē vai uzklusot ekspertu saistībā ar šādiem pierādījumiem, valsts tiesas var organizēt *in camera* (slēgtas) sēdes, ja to pieļauj piemērojamie civilprocesa noteikumi.
100. Nepieciešamība aizsargāt konfidenciālu informāciju var rasties arī vēlāk, piemēram, pieņemot, pasludinot vai publicējot spriedumus, saņemot lūgumus piekļūt tiesas arhīvam vai apelācijas procesa laikā. Piemēram, tiesas lietas materiālos var būt iekļauti konfidenciālie ekspertu ziņojumi. Šādos gadījumos valstu tiesām var nākties veikt pasākumus šādas informācijas aizsardzībai pēc civilprocesa izbeigšanas vai, ja tas procesuāli nav iespējams, lūgt ekspertus sagatavot tikai nekonfidenciālas savu ziņojumu versijas.

A. Slēgtas sēdes

101. Saskaņā ar atklātas tiesas principu civilprocess parasti ir atklāts⁵⁸, un valstu tiesas var salāgot konfidencialitātes aizsardzības intereses ar nepieciešamību ierobežot atklātas tiesas principa ievērošanu.
102. Valstu tiesas var nolemt izslēgt atsauces uz konfidencialu informāciju atklātās sēdēs vai rīkot slēgtas sēdes tikai attiecībā uz tām uzklaušanās daļām, kurās varētu tikt apspriesta konfidenciala informācija. Šādā gadījumā valstu tiesām ir jāizlemj, kam ir tiesības piedalīties slēgtajā sēdē. Šo lēmumu var ietekmēt tas, kā un kam tika izpausta konfidencialā informācija (piem., pušu ārējiem konsultantiem, ekspertam, pušu uzņēmumu pārstāvjiem).
103. Slēgtas sēdes var būt efektīvs līdzeklis, kā veikt iztaujāšanu par konfidencialiem pierādījumiem, kas tika atklāti konfidencialitātes lokā, vai kā uzklaut ekspertus saistībā ar to ziņojumos iekļautajiem konfidencialajiem pierādījumiem.
104. Sēžu slēgtajās daļās ir atļauts piedalīties tikai tiem ārējiem un/vai iekšējiem uzņēmumu pārstāvjiem, kuriem tika atļauts piekļūt konfidencialajiem dokumentiem konfidencialitātes lokā, un (attiecīgā gadījumā) ekspertam, kurš ir piekļuvis informācijai.

B. Publicēšana

105. Valstu tiesām ir jānodrošina, ka nolēmumi vai spriedumi, kas tiks publicēti, nesatur konfidencialu informāciju.
106. Lai aizsargātu pušu vai trešo personu konfidencialo informāciju, taisot spriedumu un uzdodot to publicēt, valstu tiesas var apsvērt iespēju publiski pieejamajā nolēmuma versijā anonimizēt informāciju, kas varētu identificēt informācijas avotu, vai rediģēt sprieduma daļas, kurās ir dotas atsauces uz konfidencialu informāciju⁵⁹.
107. Papildus publicēšanai tiesai ir jāapsver arī, kā aizsargāt konfidencialo informāciju attiecīgā sprieduma pusēm paziņojamajā versijā, neskarot pušu tiesības uz pārsūdzību.

C. Piekļuve tiesas arhīvam

108. Valstu tiesām, iespējams, būs jāaizsargā konfidenciala informācija arī saistībā ar lūgumiem piekļūt tiesas arhīvam (tikai spriedumam vai visiem lietas materiāliem), ja tas ir paredzēts saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem.
109. Valstu tiesas var nolemt ierobežot piekļuvi vai nu tikai attiecībā uz daļu no tiesas lietas materiāliem (piem., liegt piekļuvi dokumentiem, kas tika izpausti konfidencialitātes lokā, ekspertu ziņojumiem, sēžu protokoliem, procesuālo rakstu konfidencialajām versijām), vai arī attiecībā uz visiem lietas materiāliem kopumā. Jo īpaši valstu tiesām, iespējams, būs jāuzdod, lai tiesas lietas materiālos tiktu iekļauta nekonfidenciala tiesas sēdes protokola versija, vai jānolemj, ka daļa no informācijas tiesas sēdes laikā tiek nolasīta, to neprotokolējot.
110. Lemjot par to, vai piekļuvi ierobežot daļēji vai liegt pilnībā, tiesām var nākties vērtēt, kurš lūdz piekļuvi tiesas lietas materiāliem. Piemēram, tiesām, iespējams, būs jāņem

⁵⁸ Sk. Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pantu un iepriekš minētās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu. Dažās dalībvalstīs izņēmumus no šā principa var piemērot saistībā ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu, pamattiesību aizsardzību vai citiem vispārējiem mērķiem.

⁵⁹ Sk. arī Komercliepumu direktīvas 9. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

vērā tas, ka personas, kas lūdz piekļuvi, varētu darboties tajā pašā tirgū vai veikt to pašu darbību kā civilprocesā iesaistītās puses (piem., pušu konkurenti, darījumu partneri) un varētu būt īpaši ieinteresētas piekļūt tiesas lietas materiāliem pēc procesa pabeigšanas.

111. Atkarībā no piemērojamajiem valstu procesuālajiem noteikumiem, ja konfidencialitātes informācijas apjoms ir liels un procesa laikā tika uzdots veikt tādus pasākumus kā, piemēram, noteikt konfidencialitātes lokus, tiesa var apsvērt, vai pilnīgs aizliegums kādu laiku piekļūt tiesas lietas materiāliem nav efektīvāks līdzeklis par lietas materiālu pārskatīšanu nolūkā izdalīt dokumentus vai dokumentu kategorijas, kurām pēc sprieduma pasludināšanas ir/nav atļauts piekļūt.